

Nr 28.

Ankom till riksdagens kansli den 18 mars 1938 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 15 § epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443).

Genom en den 28 januari 1938 dagtecknad proposition, nr 80, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till

Lag

om ändrad lydelse av 15 § epidemilagen den 19 juni 1919 (nr 443).

Härigenom förordnas, att 15 § epidemilagen den 19 juni 1919 skall erhålla följande ändrade lydelse:

15 §.

Hälsovårdsnämnderna i hamnstäder och sådana hälsovårdsområden på landet, där hamnplatser finnas, skola vaka över att personer, som visa symtom eller misstänkas föra smitta av pest, kolera, smittkoppor eller fläckfeber, icke tagas ombord å fartyg, ävensom att handelsvaror och andra föremål, som kunna anses medföra smitta av sådan sjukdom, ej utföras. Därjämte skall hälsovårdsnämnd sörja för att, då pest är gängse, rättor hindras att komma ombord å fartyg. Då kolera förekommer, skall hälsovårdsnämnd tillse, att dricksvatten, som tages ombord å fartyg, är ur sanitär synpunkt tillfredsställande.

Då inom hälsovårdsområde inträffat fall av pest, som icke införts till området, eller, sedan kolera utbrutit, fall av sjukdomen inträffat utanför de första fallens omgivning, eller smittkoppor eller fläckfeber uppträder epidemiskt, skall hälsovårdsnämnden vid luftfartygs avgång till annan ort vaka över att luftfartyget grundligt rengöres, särskilt de delar, som äro utsatta för smitta, att passagerare och besättning underkastas läkarundersökning, att personer, som visa symtom eller misstänkas föra smitta av sjukdomen, icke tagas ombord, att personliga tillhörigheter icke tagas ombord, därest de icke äro i tillfredsställande rent skick, samt att vid pest rättor utrotas, om sådana finnas ombord.

Rörande ytterligare åtgärder till förhindrande av smittsamma sjukdomars spridning till utlandet förordnar Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 1938.

I fråga om de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse för desamma icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

I 15 § *epidemilagen den 19 juni 1919* stadgas, att hälsovårdsnämnderna i hamnstäder och sådana hälsovårdsområden på landet, där hamnplatser finnas, skola vaka över att personer, som visa symtom av pest eller kolera, icke tagas ombord å fartyg, ävensom att handelsvaror och andra föremål, som kunna anses medföra smitta av sådan sjukdom, ej utföras. Därjämte skall hälsovårdsnämnd sörja för att, då pest är gängse, råttor hindras att komma ombord å fartyg. Då kolera förekommer, skall hälsovårdsnämnd tillse, att dricksvatten, som tages ombord å fartyg, är ur sanitär synpunkt tillfredsställande. Enligt 14 § äger Konungen förordna om de åtgärder, som utöver vad epidemilagen stadgar kunna finnas erforderliga för att förhindra smittsamma sjukdomars införande i riket. Vidare äger Konungen enligt 24 § förordna, att vad i nämnda lag är stadgat angående vissa närmare angivna sjukdomar, bland dem pest och kolera, skall äga tillämpning jämväl å annan smittsam sjukdom.

Sverige är från och med den 1 juli 1934 anslutet till en den 21 juni 1926 dagtecknad internationell hälsovårdskonvention, vilken ersatt en av Sverige likaledes biträdd konvention den 17 januari 1912 i samma ämne. Syftet med båda dessa konventioner är att förhindra spridningen olika länder emellan av pest, kolera och gula febern, varjämte 1926 års konvention åsyftar ett motsvarande bekämpande av fläckfeber och smittkoppor. Anslutningen till 1912 års konvention föranledde för Sveriges vidkommande utfärdande av vissa administrativa författningar samt införande i 15 § epidemilagen av stadganden rörande skyldighet för vederbörande hälsovårdsnämnder att vidtaga vissa åtgärder till förhindrande av spridning genom sjötrafik av pest och kolera. Med anledning av vårt lands anslutning till 1926 års konvention hava nyssnämnda administrativa författningar numera ersatts av den med tillämpning av 14 § epidemilagen utfärdade karantänskungörelsen den 4 maj 1934 (nr 142), varjämte Kungl. Maj:t genom kungörelse samma dag (nr 144) med stöd av 24 § epidemilagen förordnat, att vad i 15 § första punkten nämnda lag är stadgat angående pest och kolera skall äga tillämpning jämväl å sjukdomarna fläckfeber och smittkoppor.

1912 och 1926 års konventioner liksom den häremot svarande svenska

lagstiftningen innefatta en reglering av den internationella trafiken allenast till lands och till sjöss. En motsvarande reglering i fråga om den internationella lufttrafiken har skett genom en den 12 april 1933 dagtecknad internationell hälsovårdskonvention beträffande luftfarten. Denna konvention, vilken trätt i kraft den 1 augusti 1935, har ratificerats av ett stort antal stater, dock ej av Sverige. Rörande de bestämmelser i 1933 års konvention, som i förevarande sammanhang äro av intresse, tillåter sig utskottet hänvisa till den redogörelse, som lämnats å sid. 4—5 i propositionen.

Sedan *medicinalstyrelsen* erhållit uppdrag att, efter samråd i erforderlig omfattning med luftfartsmyndigheten, inkomma med förslag till bestämmelser, som borde av Kungl. Maj:t utfärdas i händelse av Sveriges ratifikation av 1933 års konvention, har styrelsen med skrivelse den 4 oktober 1937 inkommit med förslag till bland annat lag om ändrad lydelse av 15 § epidemilagen. Förslaget har såsom bilaga fogats vid statsrådsprotokollet i ärendet. I samtliga över förslaget avgivna *yttranden* har detsamma tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Föredragande departementschefen, statsrådet Möller, har i propositionen anført bland annat, att det, då Sverige redan anslutit sig till 1926 års hälsovårdskonvention, förefölle naturligt, att Sverige även biträdde 1933 års hälsovårdskonvention beträffande luftfarten, vilken allenast utgjorde ett komplement till den tidigare konventionen och vore avfattad efter i huvudsak samma principer som denna. Innan frågan om ratifikation toges upp till behandling syntes dock böra övervägas, vilka lagstiftningsåtgärder som erfordrades för uppfyllandet av de genom en ratifikation åtagna förpliktelserna och i vilken form dylika åtgärder skulle vidtagas. De för ratifikation av 1933 års konvention erforderliga bestämmelserna syntes lämpligen böra utfärdas, vad skyddet för vårt eget land beträffade, av Konungen ensam med stöd av 14 § epidemilagen samt, i fråga om skydd för utlandet mot smitta från vårt land, av Konung och riksdag gemensamt. Departementschefen förordade nu, att statsmakterna till behandling upptoge sistnämnda fråga samt att övriga med ratifikationen av 1933 års konvention sammanhängande spörsmål finge vila i avbidan på denna behandlings slutförande. Enligt departementschefens mening borde, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, stadgandena i 15 § epidemilagen rörande sjötrafik kompletteras med vissa från 1933 års konvention hämtade bestämmelser om lufttrafiken. De i sistnämnda lagrum i dess nuvarande lydelse meddelade bestämmelserna rörande sjötrafik avsåge allenast pest och kolera. För uppfyllande av förpliktelserna enligt 1926 års konvention hade därför Kungl. Maj:t genom kungörelse den 4 maj 1934 med stöd av 24 § epidemilagen förordnat, att vad i 15 § första punkten nämnda lag vore stadgat angående pest och kolera skulle äga tillämpning jämväl å fläckfeber och smittkoppor. Då de bestämmelser rörande lufttrafiken, som nu föresloges till införande i 15 §, avsåge ej allenast pest och kolera utan även fläckfeber och smittkoppor, syntes det för likformighetens skull vara lämpligt att i själva lagtexten göra bestämmelserna i 15 § första punkten gällande lag tillämpliga även å fläckfeber och smittkoppor.

Därvid borde tillika uppmärksammas, att det jämväl enligt 1926 års konvention ålåge vederbörande myndighet att söka hindra ej endast personer, som visade sjukdomssymtom, utan även eljest såsom smittbärare misstänkta personer att komma ombord.

Utskottet.

Vid granskning av nu föreliggande lagförslag har utskottet icke funnit anledning till erinran mot detsamma. Utskottet får därför hemställa,

att förevarande proposition måtte bifallas av riksdagen.

Stockholm den 18 mars 1938.

På andra lagutskottets vägnar:

DAVID NORMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Norman, Hagman**, *P. Sandström, Elon Andersson**, *Sten, Ekströmer* och *Holstenson*;

från andra kammaren: herrar *Olovson, Skoglund**, *Molander**, *Sandström* i Härnösand*, *Hermansson, Gardell* och *Hansson* i Örebro samt fröken *Hesselgren**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.
